

www.acdc-kosovo.org

Jun 2024

2024

PRIRUČNIK

**ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG
ISPITA NA KOSOVU**

**Advocacy Center
for Democratic Culture**

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	3
UVOD.....	4
O PRAVOSUDNOM ISPITU I NJEGOVIM SPECIFIČNOSTIMA NA KOSOVU.....	5
Uslovi za polaganje.....	5
Predmeti koji se polažu.....	6
Organizacija pravosudnog ispita.....	8
SAVETI ZA PRIJAVU, PRIPREMU I POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA.....	10
IZVORI.....	13
PRILOG 1 - Primeri zadataka.....	14
PRILOG 2 – Primeri akata.....	18

PREDGOVOR

Ovaj priručnik za polaganje pravosudnog ispita na Kosovu je izrađen u okviru projekta “Podrška pristupu pravosuđu na severu Kosova”, koji je sproveda NVO Advocacy Center for Democratic Culture (Centar za zastupanje demokratske kulture), uz podršku Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu (UNMIK).

Cilj ovog priručnika je da mladim pravnicima sa severa Kosova pruži pregled najvažnijih informacija o pogledu pravosudnog ispita na Kosovu. Priručnik sadrži osnovne informacije o samom pravosudnom ispitu, uslovima koje kandidati treba da ispunjavaju, postupku za polaganje pravosudnog ispita kao i o strukturi samog ispita. Konačno, priručnik sadrži i neke konkretne primere zadataka sa ispita, koji će kandidatima biti od koristi u pripremi pisanog dela ispita.

S obzirom da ovo nije sveobuhvatni priručnik za polaganje pravosudnog ispita, potencijalne kandidate upućujemo na priručnik koji je izradila Asocijacija srpskih pravnika Kosova.

Ovom prilikom izražavamo posebnu zahvalnost UNMIK-u na podršci samom projektu, a samim tim i za izradu ovog priručnika. Takođe, zahvalnost izražavamo i advokatima i pravnim stručnjacima sa severa Kosova koji su učestvovali u sprovođenju projektnih aktivnosti koje su omogućile izradu ovog priručnika.

UVOD

Pravosudni ispit predstavlja jedan od najbitnijih vidova provere praktičnih znanja pravnika. Za pripadnike srpske zajednice na Kosovu, pravosudni ispit ujedno predstavlja i prvi zvaničan kontakt sa kosovskim pravnim sistemom, o kom na fakultetu nisu imali prilike da uče, što ga čini posebno kompleksnim. To je i osnovna ideja ovog priručnika – da taj kontakt olakša.

Sa didaktičke strane, ideja iza ovog priručnika je i da ne bude previše opterećujući, kao i da se duplira ono što se već nalazi u drugim priručnicima, koji su inače obrađeni u trećem odeljku. Ovaj priručnik treba da bude pre svega praktičan, i da omogući studentu da pristupi pripremi i polaganju pravosudnog ispita sa što manje muke. Pripremanje pravosudnog je bez sumnje jedan od stresnijih događaja u životu svakog pravika, pa smo želeli da makar malo doprinesemo umanjenju tog stresa.

U pogledu strukture, ovaj priručnik ima tri odeljka. U prvom odeljku obrađujemo sam pojam pravosudnog ispita, kao i njegove specifičnosti na Kosovu. U drugom odeljku izlažemo (praktične) savete za prijavu, pripremu i polaganje pravosudnog ispita. U trećem odeljku, navodimo izvore za pripremu, uključujući i druge priručnike. Na kraju se nalaze dva priloga – jedan sa primerima zadataka, i drugi sa primerima akata.

Budući da je pravo dinamička kategorija, opredelili smo se za malo drugačiji pristup, koji neće opterećivati suvoparnim prepričavanjem ili prostim kopiranjem zakona. Nastojali smo da prevaziđemo problem koji smo ustanovili u drugim priručnicima – da postanu zastareli čim se zakoni promene – time što ćemo se baviti onim što se ne menja dokle god se pravosudni polaže u formi u kojoj se to uobičajilo, te da to učinimo na pravnički koncizan način, bez opterećujućeg naučnog aparata.

Korisnik ovog priručnika bi idealno trebalo samo da, uz sam priručnik, prouči zakone, te da, poželjno, dodatno produbi njegovu praktičnu dimenziju, polazeći od priloženih primera zadataka i akata. Ovde treba skrenuti pažnju da su priloženi primeri zadataka i akata tu samo u ilustrativne svrhe, te da se tiču pre svega krivično-pravne materije, i to u optužnice i žalbe. Sveobuhvatniji priručnik, odnosno u tom slučaju već praktikum, bi trebalo da obuhvati kako druge akte u okviru krivično-pravne materije, tako i celokupnu građansko-pravnu materiju. Svakako, veliku zahvalnost na ovim primerima dugujemo advokatima Ljubomiru Pantoviću i Nebojši Vlajiću, kao i kolegama iz OEBS Misije na Kosovu koji su nam ustupili neki od praktičnih primeraka za pripremu pisanog dela proavaosudnog ispita, a koji su korišćeni u toku programa obuke mladih pravika za polaganje pravosudnog ispita na Kosovu

Takođe, nemerljiv doprinos u izradi ovog priručnika je svojim praktičnim iskustvom dao i advokat Vasilije Arsić, na čemu mu se ovim putem zahvaljujemo.

Svim korisnicima ovog priručnika želimo uspešnu pripremu i polaganje pravosudnog ispita, kao i sreću u daljoj profesionalnoj pravničkoj karijeri.

O PRAVOSUDNOM ISPITU I NJEGOVIM SPECIFIČNOSTIMA NA KOSOVU

Čime je regulisan pravosudni ispit. Pravni okvir za pravosudni ispit je relativno jednostavan. Ključni akt je Zakon br. 08/L-033 o pravosudnom ispitu¹ (u daljem tekstu: „Zakon“). Tim zakonom se uređuju organizovanje pravosudnog ispita, sastav i rad Komisije za polaganje pravosudnog ispita, kao i uslovi za i postupak polaganja pravosudnog ispita. Uz Zakon, bitno je i Administrativno Uputstvo MP - br 06/2022² o načinu polaganja i programu za polaganje pravosudnog ispita (u daljem tekstu: „Administrativno Uputstvo“).

Termini pravosudnog ispita. Zakon propisuje da se pravosudni ispit organizuje tri (3) puta u toku kalendarske godine.³ O terminima za polaganje pravosudnog ispita, Ministarstvo pravde obaveštava kandidate objavama na svojoj internet prezentaciji. Prema tome, preporučuje se kandidatima da redovno prate internet prezentaciju Ministarstva pravde da bi imali blagovremenu informaciju o terminu i da bi imali dovoljno vremena da pripreme zahtevanu dokumentaciju.

Troškovi pravosudnog ispita. Zakon propisuje da kandidat snosi troškove polaganja pravosudnog ispita, čiji iznos određuje ministar pravde svojim rešenjem. Ipak, Zakon takođe propisuje da određene kategorije kandidatata mogu biti izuzete od plaćanja troškova ispita. Naime, zakon predviđa da “kandidati u teškoj ekonomskoj i socijalnoj situaciji, koji su korisnici šeme socijalne pomoći i drugi kandidati kojima se priznaje pravo na oslobađanje od javnih administrativnih taksi, oslobađaju se od plaćanja troškova za polaganje pravosudnog ispita.”⁴

Zašto je pravosudni ispit neophodan po zakonu. Pored toga, značajan deo pravnog okvira su i propisi kojima se položen pravosudni ispit predviđa kao uslov za imenovanje na funkciju ili obavljanje delatnosti. U tom smislu, položen pravosudni ispit je nezaobilazan za imenovanje na funkcije sudije ili tužioca, kao i za obavljanje pravosudnih profesija poput advokata, notara ili izvršitelja. Tu leži i značaj pravosudnog ispita za studente prava – on je i svojevrsna ulaznica u svet primene prava.

Koje odredbe su ključne za kandidata. Po mišljenju autora ovog pruručnika, , dve ključne teme za budućeg kandidata iz samog Zakona su uslovi za polaganje (član 8), kao i predmeti koji se polažu (član 9), i u ovom odeljku ćemo se upravo njima posvetiti detaljnije, kao i tehničkim aspektima održavanja samog pravosudnog ispita.

Uslovi za polaganje

Uslovi za polaganje pravosudnog ispita su:

- 1) da je kandidat državljanin Kosova;
- 2) da je kandidat diplomirao na Pravnom fakultetu; i
- 3) da je kandidat radio ili završio pripravnčki staž, jednu (1) godinu u sudovima, državnim tužilaštvima, advokatskim kancelarijama; ili dve (2) godine na poslovima pravne struke u kancelarijama javnih beležnika, kancelarijama izvršitelja, javnim institucijama, preduzećima, državnim agencijama, privrednim društvima, profesionalno iskustvo u nevladinim organizacijama u oblasti pravde ili u upravi međunarodnih institucija na Kosovu ili u inostranstvu.

¹ Videti na: <https://md.rks-gov.net/desk/inc/media/5A8FA3B5-128C-411D-A60C-F6F3EF764637.pdf>

² Videti na: <https://md.rks-gov.net/desk/inc/media/D9F8C25D-AD07-4048-B144-A5B1267EBB58.pdf>

³ Član 4.2 Zakona o pravosudnom ispitu (08/L-033).

⁴ Ibid. Član 6.2.

Državljanstvo. Prvi uslov smatramo dovoljno jasnim, te u tom smislu mislimo da nema potrebe da se njim detaljnije bavimo. Ipak, ukoliko se radi o licu koje nije kosovski državljanin, a poseduje diplomu pravnog fakulteta akreditovanog na Kosovu, ono može polagati pravosudni ispit samo sa boravišnom dozvolom (član 8.4. Zakona), što možda može biti od značaja za pojedine studente Pravnog fakulteta u Mitrovici.

Diploma. U pogledu drugog uslova, potrebno je istaći dve napomene:

- Pravosudni ispit ne mogu polagati lica koja su diplomirala na pravnim fakultetima van Kosova, ukoliko njihove diplome nisu nostrifikovane (član 8.3. Zakona);
- S druge strane, ukoliko se radi o licima koja su diplomirala na Pravnom fakultetu u Mitrovici, za njihove diplome je neophodno i da se sprovede **postupak verifikacije** u skladu sa tehničkim sporazumom o univerzitetskim diplomama, i to je prva, formalna specifičnost pravosudnog ispita za pripadnike srpske zajednice na Kosovu. Sam postupak verifikacije će ukratko biti predstavljen sa praktične strane u drugom odeljku.

Iskustvo. U pogledu trećeg uslova, on je svakako bitan, ali način njegove praktične primene će zavisi od toga kakvo iskustvo kandidat ima.

Predmeti koji se polažu

Predmeti koji se polažu su:

- 1) Krivično pravo (materijalno i procesno);
- 2) Građansko pravo (materijalno i procesno);
- 3) Ustavno pravo i osnovi pravosudnog sistema;
- 4) Trgovinsko (privredno) pravo, radno pravo i upravno pravo; i
- 5) Međunarodno (privatno i javno) pravo i pravo Evropske unije.

Način polaganja predmeta. Svi predmeti se polažu usmeno, dok se prva dva polažu i pismeno. Pismeni deo ispita se odvija pre usmenog dela, i mora se položiti kako bi se pristupilo usmenom delu (član 15. Zakona).

Materija predmeta. Detaljna materija pravosudnog ispita se predviđa Planom i Programom, koji uređuju predmete, pravne izvore i gradivo za svaki predmet (član 11. Zakona, kao i Administrativno uputstvo). Konkretno, Administrativno uputstvo za ove predmete navodi sledeće pravne izvore:

1. GRAĐANSKO (MATERIJALNO I PROCESNO), PORODIČNO, NASLEDNO I OBLIGACIJSKO PRAVO:

- ZAKON BR. 04/L-139 O IZVRŠNOM POSTUPKU I ZAKON BR. 05/L-118 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 04/L-139 O IZVRŠNOM POSTUPKU;
- ZAKON BR. 04/Z-077 O OBLIGACIONIM ODNOSIMA;
- ZAKON BR. 03/L-154 O VLASNIŠTVU I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA;
- ZAKON BR. 03/L-007 O VANPARNIČNOM POSTUPKU I ZAKON BR. 06/L-007 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 03/L-007 O VANPARNIČNOM POSTUPKU;
- ZAKON Br. 03/L- 006 O PARNIČNOM POSTUPKU I ZAKON BR. 04/L-118 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU;
- ZAKON BR. 2004/32 ZAKON KOSOVA O PORODICI I ZAKON BR. 06/L-077 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 2004/32 O PORODICI KOSOVA;
- ZAKON BR.2004/26 O NASLEĐIVANJU NA KOSOVU I ZAKON BR. 06/L-008 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 2004/26 O NASLEĐIVANJU NA KOSOVU;
- ZAKON Br. 04/L-193 O ADVOKATURI;
- ZAKON BR. 06/L-010 O JAVNOM BELEŽNIŠTVU; I
- ZAKON BR. 03 L- 182 O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI.

2. PRIVREDNO PRAVO, PRAVO RADA I UPRAVNO PRAVO:

- ZAKON BR. 06/L-016 O POSLOVNIM DRUŠTVIMA;
- ZAKON BR. 04/L-220 O STRANIM INVESTICIJAMA;
- ZAKON BR. 03/L- 087 O JAVNIM PREDUZEĆIMA I ZAKON BR. 04/L-111 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR.03/Z-087 O JAVNIM PREDUZEĆIMA I ZAKON BR. 05/L-009 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 03/L-087 O JAVNIM PREDUZEĆIMA IZMENJEN I DOPUNJEN ZAKONOM BR. 04/L-111;
- ZAKON BR. 02/L-75 O ARBITRAŽI;
- ZAKON BR. 06/L-009 O POSREDOVANJU;
- ZAKON BR. 03/L- 209 O CENTRALNOJ BANCII REPUBLIKE KOSOVO I ZAKON BR. 05/L-150 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 03/L-209 O CENTRALNOJ BANCII REPUBLIKE KOSOVA;
- ZAKON BR. 08/L-056 O ZAŠTITI KONKURENCIJE;
- ZAKON BR. 08/L-055 O INDUSTRIJSKOM DIZAJNU;
- ZAKON BR. 08/L-075 O ŽIGOVIMA;
- ZAKON BR. 08/L-059 O PATENTIMA;
- ZAKON BR. 06/L-086 O SPECIJALNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSI NA KOSOVSKE AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU;
- ZAKON BR. 04/L-065 O AUTORSKOM I SRODNOM PRAVU I ZAKON BR. 05/L-047 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 04/L-065 O AUTORSKOM I SRODNOM PRAVU I ZAKON BR. 06/L-120 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 04/L-065 O AUTORSKIM PRAVIMA I SRODNIM PRAVIMA, IZMENJEN I DOPUNJEN ZAKONOM BR. 05/L-047;
- ZAKON BR. 04/L-093 O BANKAMA, MIKROFINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA I NEBANKARSKIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA;
- ZAKON BR. 06/L-034 O ZAŠTITI POTROŠAČA;
- ZAKON BR. 04/L-034 O KOSOVSKE AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU I ZAKON BR. 05/L-080 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 04/L-034 O KOSOVSKE AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU, IZMENJEN I DOPUNJEN ZAKONOM BR. 04/L-115 I ZAKON BR. 06/L-023 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 04/L-034 O KOSOVSKE AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU, IZMENJEN I DOPUNJEN ZAKONOM BR. 04/L-115 I ZAKONOM BR. 05/L-080;
- ZAKON BR. 05/L-083 O STEČAJU;
- ZAKON BR. 06/L-114 O JAVNIM SLUŽBENICIMA (Presudom br. KO203/19, Objavljen: 13.07.2020, nalazise kod Presude, Ustavni Sud) I ZAKON BR. 08/L-128 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 06/L-114 O JAVNIM SLUŽBENICIMA;
- ZAKON BR. 04/L-161 O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU
- ZAKON BR. 06/L-048 O NEZAVISNOM NADZORNOM ODBORU CIVILNE SLUŽBE KOSOVA (Presudom br. KO171/18, Objavljen: 29.05.2019, nalazise kod Presude, Ustavni Sud);
- ZAKON BR. 03/L- 202 O UPRAVNIM SPOROVIMA;
- ZAKON BR. 05/L-031 O OPŠTOJ ADMINISTRATIVNOJ PROCEDURI; I
- ZAKON BR. 06/L-113 O ORGANIZACIJI I FUNKCIONISANJU DRŽAVNE UPRAVE I NEZAVISNIH AGENCIJA

3. KRIVIČNO PRAVO (MATERIJALNO I PROCESNO):

- ZAKONIK BR. 06/L-074 O KRIVIČNOM ZAKONIKU REPUBLIKE KOSOVO;
- ZAKONIK BR. 04/L-123 O KRIVIČNOM POSTUPKU;
- ZAKONIK BR. 06/L-006 PRAVDE O MALOLETNICIMA;
- ZAKON BR. 08/L-132 O IZVRŠENJU KRIVIČNIH SANKCIJA; I
- ZAKON BR. 04/L-213 O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ SARADNJI U KRIVIČNIM PITANJIMA I ZAKON BR. 08/L-026 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 04/L-213 O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ SARADNJI U KRIVIČNIM PITANJIMA.

4. USTAVNA PRAVA I OSNOVE PRAVOSUDNOG SISTEMA:

- USTAV REPUBLIKE KOSOVO;
- ZAKON BR. 06/L-055 O SUDSKOM SAVETU KOSOVA;

- ZAKON BR. 03/L-225 O DRŽAVNOM TUŽIOCU I ZAKON BR. 05/L-034 O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 03/L-225 O DRŽAVNOM TUŽIOCU I ZAKON BR. 06/L-025 O IZMENI I DOPUNI ZAKONA BR. 03/L-225 O DRŽAVNOM TUŽIOCU, IZMENJEN I DOPUNJEN ZAKONOM BR. 05/L-034;
- ZAKON BR. 06/L-054 O SUDOVIMA;
- ZAKON BR. 03/L-052 O SPECIJALNOM TUŽILAŠTVU REPUBLIKE KOSOVA;
- ZAKON BR. 02/L-37 O UPOTREBI JEZIKA;
- ZAKON BR. 03/L- 121 O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE KOSOVO; I
- ZAKON BR. 03/L-053 O NADLEŽNOSTIMA, ODABIRU I RASPODELI SUDSKIH PREDMETA I TUŽIOCIMA EULEX-a MISIJE NA KOSOVU.

5. MEĐUNARODNO PRAVO (PRIVATNO I JAVNO) I PRAVO EVROPSKE UNIJE:

- ORGANI EVROPSKE UNIJE;
- VRSTE AKATA IZDATI OD STRANE EVROPSKE UNIJE;
- ZAKONODAVNE PROCEDURE U EVROPSKOJ UNIJI;
- IZVEŠTAJ IZMEĐU EVROPSKOG PRAVA I PRAVO DRŽAVE ČLANICE;
- PRINCIPI O PRAVIMA EVROPSKE UNIJE;
- UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA;
- EVROPSKA KONVENCIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA;
- MEĐUNARODNA KONVENCIJA O CIVILNIM I POLITIČKIM PRAVIMA;
- MEĐUNARODNA KONVENCIJA O EKONOMSKIM, SOCIJALNIM I KULTURNIM PRAVIMA;
- POVELJA O OSNOVNIM PRAVIMA EVROPSKE UNIJE;
- EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA;
- ZAKON BR. 08/L-020 O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ SARADNJI U GRAĐANSKIM STVARIMA; I
- ZAKON BR. 08/L-028 O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU.

Specifičnost za pripadnike srpske zajednice na Kosovu u ovom delu je činjenica da, kako smo pomenuli, oni nisu proučavali najveći deo ove materije na fakultetu, osim značajnog dela međunarodnog prava, kao i, donekle, određenih segmenata materijalnog građanskog prava, te se u tom smislu moraju podvrgnuti dodatnim naporima, i praktično se u sklopu pripreme za polaganje pravosudnog ispita školovati od početka. To i ne mora nužno biti teško, budući da propisi koji se izučavaju na fakultetu i propisi koji čine materiju pravosudnog ispita donekle liče, ali postoje i značajne razlike. Izvore za izučavanje relevantnih propisa, odnosno za pripremu smo detaljnije obradili u trećem odeljku.

Organizacija pravosudnog ispita

Rokovi za održavanje ispita. Zakonom je propisano da Ministarstvo pravde određuje rokove za polaganje pravosudnog ispita (član 13), ali se pravosudni ispit u praksi održava po pravilu jednom ili dvaput godišnje (umesto tri puta kako je propisano zakonom). Mesto polaganja ispita takođe određuje Ministarstvo pravde, o čemu objavljuje obaveštenje na svojoj internet stranici, na posebnom delu posvećenom pravosudnom ispitu, najmanje trideset dana pre održavanja ispita. Obaveštenje o vremenu i mestu polaganja se objavljuje najmanje 10 dana ranije (član 8.2. Administrativnog uputstva).

Pismeni deo pravosudnog ispita se održava u dva dana, po jedan za svaki od predmeta (član 11. Administrativnog uputstva), i to zajednički za sve prijavljene kandidate (član 16. Zakona). Kandidati moraju poneti sa sobom lični identifikacioni dokument sa slikom (ličnu kartu ili pasoš), i pokazati ga ovlašćenom licu u cilju utvrđivanja identiteta (član 12. Administrativnog uputstva). Kandidati imaju pravo da koriste tekstove (ne i komentare) relevantnih zakona, a pored toga im je u praksi dozvoljeno i da ponesu samo plavu hemijsku olovku, dok su svi drugi materijali poput beleški, kao i elektronski uređaji, po Zakonu zabranjeni, i njihova upotreba u praksi ima za posledicu diskvalifikaciju kandidata i proglašavanje njegovog ispita nevažećim. Isto važi i za komuniciranje sa drugim licima tokom ispita, mada se u praksi mogu tolerisati tehnička pitanja upućena ovlašćenim licima – s tim u vezi, napuštanje prostorije u kojoj se održava ispit je dozvoljeno samo u opravdanim slučajevima (član 13.5. Administrativnog uputstva), a što cene ovlašćena lica u svakom pojedinačnom slučaju. Pismeni deo traje četiri sata, a kandidat po završetku predaje svoj

pismeni rad i napušta prostoriju u kojoj se ispit održava. Ukoliko kandidat ne preda svoj pismeni rad po isteku roka od četiri sata, ili odustane od ispita, smatraće se da nije položio ispit.

Materija pismenog dela. U pogledu materije pismenog dela ispita, istim članom Administrativnog uputstva je predviđeno da se ocenjuje sposobnost kandidata da pripremi tužbu, odgovor na tužbu, optužnicu, odluku (presudu ili rešenje) ili pravni lek protiv odluke. U tom smislu, zadaci na pismenom delu su, kako se iz priloga može videti, sastoje iz činjeničnog stanja, na osnovu kog je potrebno napisati neki od ovih akata.

Ocenjivanje pismenog dela. Pismeni deo ispita se ocenjuje sa ocenama „položio“ ili „nije položio“, pri čemu ocena „položio“ može nositi najmanje 15, a najviše 25 bodova za svaki predmet (član 18. Zakona). Rezultati pismenog dela ispita se objavljuju na internet stranici Ministarstva pravde, na posebnom delu posvećenom pravosudnom ispitu, najkasnije u roku od 15 dana od održavanja.

Usmeni deo pravosudnog ispita. Po položenom pismenom delu ispita, kandidat pristupa polaganju usmenog dela (član 19. Zakona) u za određeno vreme i na za to predviđenom mestu. Kandidati izlaze na ispite iz pojedinačnih predmeta, koji u svemu nalikuju ispitima na fakultetu. Zavisno od broja kandidata, kao i načina ispitivanja, usmeni deo ispita može potrajati, s obzirom da obično počinje ujutru i završava se kasnije popodne, zavisno od broja kandidata. Ukoliko kandidat odustane ili neopravdano ne pristupi polaganju usmenog dela ispita, smatraće se da nije položio ispit (član 20. Zakona). Postoji i mogućnost odlaganja izlaska na usmeni deo na zahtev kandidata samo u opravdanim slučajevima (član 17.6. Administrativnog uputstva), a što ceni Komisija u svakom pojedinačnom slučaju. Praksa pokazuje da razlozi za odlaganje obično uključuju situacije u vezi sa zdravljem ili druge hitne situacije čije bi odlaganje nanelo štetu kandidatu. Ukoliko se odlaganje dozvoli, pismeni deo ispita koji je kandidat položio važi do narednog ispitnog roka.

Ocenjivanje usmenog dela. Usmeni deo ispita se ocenjuje pojedinačnim ocenama po predmetima, gde svaki predmet može biti ocenjen sa najmanje 6, a najviše 10 bodova (član 21. Zakona), slično tradicionalnom sistemu ocenjivanja na fakultetima.

Konačni rezultat ispita i popravni ispit. Po dobijanju konačnog rezultata ispita, kandidat koji nije zadovoljan može podneti zahtev za ponovno razmatranje (član 25. Zakona), po kom će Komisija doneti odluku, a protiv koje se dalje može povesti upravni spor. S druge strane, kandidat koji ne položi usmeni deo ispita ostaje na popravnom ispitu, na koji mora izaći u prvom narednom ispitnom roku, te ukoliko to ne učini, smatraće se da nije položio ispit (član 22. Zakona).

Jezik i troškovi ispita. Na kraju, treba napomenuti i da se pravosudni ispit održava i na srpskom jeziku, ali je neophodno da kandidat to naglasi u svom zahtevu (član 4.3. Administrativnog uputstva), kao i da se pravosudni ispit plaća, ali kandidati u teškoj ekonomskoj i socijalnoj situaciji mogu zahtevati oslobađanje od ovog troška (član 9.4. Administrativnog uputstva).

PODSETNIK ZA KANDIDATE:

- Ukoliko niste kosovski državljanin, morate imati boravišnu dozvolu;
- Ukoliko ste diplomirali na fakultetu koji nije akreditovan, morate imati nostrifikovanu ili verifikovanu diplomu;
- Vodite računa o tome da li imate iskustvo u zahtevanom trajanju;
- Odvojite dovoljno vremena za upoznavanje s propisima koje niste učili na fakultetu;
- Vodite računa da na mesto određeno za polaganje pismenog i usmenog dela ispita stignete na vreme;
- Vodite računa o tome da za polaganje pismenog dela ispita ponesete samo plavu hemijsku, kao i tekstove zakona ukoliko smatrate da su vam potrebni;
- Imajte u vidu da polaganje usmenog dela ispita može potrajati.

SAVETI ZA PRIJAVU, PRIPREMU I POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA

Internet stranica Ministarstva pravde. Postupak prijavljivanja pravosudnog ispita se vodi pred Ministarstvom pravde. Na internet stranici Ministarstva pravde postoji poseban deo posvećen pravosudnom ispitu, na kom se objavljuju sva relevantna dokumenta i informacije – oglas sa pozivom za dostavljanje prijave, obaveštenja o vremenu i mestu održavanja itd. Kada se na ovoj stranici objavi oglas, kandidati prateći uputstva iz tog oglasa podnose prijavu, te ukoliko im se prijava prihvati, izlaze na ispit na način opisan u prethodnom odeljku, a u vreme i na mesto određeno u obaveštenju objavljeno na toj stranici.

Prijava

Oglas za prijavu. Oglas se objavljuje najkasnije 30 dana pre dana održavanja ispita. U nastavku je primer najskorijeg oglasa za prijavu sa internet stranice Ministarstva pravde:

Republika e Kosovës

Republika Kosova - Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Drejtësisë - Ministarstvo Pravde - Ministry of Justice

Na osnovu Zakona br. 08/L-033 o pravosudnom ispitu i člana 4 Administrativnog uputstva br. 06/2022 o načinu polaganja i programu pravosudnog ispita, Ministarstvo pravde objavljuje:

OGLAS ZA PRIJAVU ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA

Pozivaju se svi zainteresovani kandidati koji žele da se prijave za polaganje pravosudnog ispita koji će se održati u aprilu 2024. godine, da:
Rok za podnošenje Zahteva i odgovarajuće dokumentacije za prijavu za pravosudni ispit počinje od 22. marta 2024. godine do 29. marta 2024. godine.

I. Uz zahtev za podnošenje pravosudnog ispita, koji se nalazi na zvaničnom sajtu Ministarstva pravde, morate priložiti overene dokumente kod Notara koji dokazuju da ispunjavate zakonske uslove iz člana 8. Zakona br. 08/L-033 o pravosudnom ispitu, kako sledi:

- Zahtev za prijavu za pravosudni ispit, koji se može preuzeti sa ovog linka <https://md.rks-gov.net/page.aspx?id=143>.
- Diplomu Pravnog fakulteta, koja mora biti Noterizovana kopija;
- Potvrda o radnom/praktičnom iskustvu koja mora da dokaže tačno radno/praktično iskustvo i mora biti dostavljen original ili Noterizovana kopija;
- Uverenje o državljanstvu Republike Kosova;
- Kopiju lične karte;
- Ako je kandidat završio fakultet u inostranstvu, onda kandidat mora da donese Noterizovanu diplomu i Odluku od Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije Republike Kosova. Diploma i Odluka moraju se dostaviti u Noterizovanim kopijama.

7. Kandidat iz inostranstva koji je završio Pravni fakultet u bilo kojoj visokoškolskoj ustanovi akreditovanoj u Republici Kosova i prijavljuje se za pravosudni ispit, pored dokumenata koje treba podneti iz tačke 1. 2 i 3. ovog oglasa za prijavu za polaganje pravosudnog ispita, treba dostaviti i Noterizovanu kopiju boravišne dozvole u Republici Kosova.

Gore tražena i dostavljena dokumentacija za dozvoljavanje polaganja pravosudnog ispita se ne vraća kandidatima. Nepotpuna dokumentacija u skladu sa uslovima navedenim u oglasu je osnov da Komisija odbije Zahtev za dozvoljavanje polaganja pravosudnog ispita.

II. Kandidati koji su ostali na popravnom ispitu od roka Maj 2023. treba da podnesu SAMO ZAHTEV unutar ovog roka da se podvrgnu popravnom ispitu u aprilskom roku 2024. Zahtev za popravni ispit se može dobiti na ovom linku: <https://md.rks-gov.net/page.aspx?id=143>.

III. Kandidati kojima je prethodno odobren zahtev za polaganje pravosudnog ispita, a koji žele da polažu u ovom roku, treba da podnesu SAMO ZAHTEV za polaganje pravosudnog ispita, koji se može dobiti na ovom linku: <https://md.rks-gov.net/page.aspx?id=143>. Zahtev mora sadržati lične podatke, broj i datum Odluke kojim mu je omogućen pristup pravosudnom ispitu i godinu u kojoj mu je dozvoljeno polaganje pravosudnog ispita.

Zahtev za polaganje pravosudnog ispita podnosi se Ministarstvu pravde, bivša zgrada Rilindja, prizemlje, Arhiva Ministarstva pravde, Priština, Republika Kosova, svakog radnog dana, od 08:00 do 16:00 časova, ili putem pošte.

Odlukom se kandidatu dozvoljava polaganje pravosudnog ispita. O Odluci, datumu, vremenu i mestu održavanja pismenog i usmenog ispita kandidati će biti obavešteni putem E-MAIL ADRESE, koju molimo da jasno i tačno označite prilikom prijave, pošto će se komunikacija vršiti isključivo putem e-maila.

Svako obaveštenje o pravosudnom ispitu koje ima veze sa objavljivanjem rezultata pravosudnog ispita biće obavljeno na zvaničnom sajtu Ministarstva pravde samo sa brojem protokola koji ćete prihvatiti prilikom prijave za Pravosudni ispit u Arhivi Ministarstva pravde. Zato vas molimo da prihvatite broj protokola i sačuvate ga kako biste identifikovali svoj rezultat pravosudnog ispita kada će biti objavljen na zvaničnom sajtu Ministarstva pravde.

Za detaljnije informacije možete posetiti zvaničnu internet stranicu Ministarstva pravde <https://md.rks-gov.net>

Podnošenje zahteva. Po objavljivanju poziva, potencijalni kandidat podnosi zahtev za polaganje ispita (član 12. Zakona). Sadržina zahteva je detaljnije uređena članom 5. Administrativnog uputstva, po kom on mora da sadrži podatke o kandidatu (ime, ime oca, prezime, datum i mesto rođenja, poziciju i radno mesto). Pored toga, u zahtevu treba navesti i na kom jeziku kandidat želi da polaže ispit. Komisija rešenjem utvrđuje da li kandidat ispunjava uslove rešenjem, protiv koga se može podneti žalba Ministarstvu pravde, protiv čijeg je pak rešenja moguće povesti upravni spor. Primer najskorijeg obrasca zahteva sa internet stranice Ministarstva pravde se nalazi u nastavku.

Republika e Kosovës
 Republika Kosova-Republic of Kosovo
 Qeveria – Vlada-Government
 Ministria e Drejtësisë – Ministarstvo-Pravde – Ministry of Justice

Za: Komisiju za polaganje pravosudnog ispita
I. Zahtev za podnošenje pravosudnog ispita Datum: /./.
 Od: rođen/a dana /./.
 (ime, ime roditelja i prezime)
 Mesto rođenja: Tačna adresa prebivališta:
 Pozicija i radno mesto
 E-mail: Tel.:
 Uz ovaj zahtev prilažem dokumentaciju kojom dokazujem da ispunjavam zakonske uslove iz člana 8. Zakona br. 08/1-033 o pravosudnom ispitu, i to:
 1. Overena kopija diplome Pravnog fakulteta, izdata od: datum:
 2. Uverenje o državljanstvu Republike Kosovo ili boravišna dozvola u Republici Kosovo
 3. Uverenje o radnom iskustvu praksi nakon diplomiranja izdata od: datum:
 4. Overena kopija uverenja o položenom stručnom ispitu, odnosno ispitu za sudiju za prekršaje br. datum:
 Pravosudni ispit koji polazem po put, šalim da polazem na jeziku: u roku: godine.
II. Prijava za polaganje pravosudnog ispita Datum: /./.
 Od: br. rešenja i datum izdavanja
 (ime, ime roditelja i prezime)
III. Zahtev za ponovno polaganje pravosudnog ispita Datum: /./.
 Za kandidate koji žele da ponovo polažu ispit, popuniti sledeće podatke:
 Od: br. rešenja i datum izdavanja
 (ime, ime roditelja i prezime)
 Predmeti koji moraju ponovo da se polažu:
 Podnosilac zahteva:
 Kandidate koji se prijavljuju po prvi put.
 Kandidate kojima je Rešenjem o odobrenju polaganja pravosudnog ispita, ili koji se u ovom roku prijavljuju na polaganje pravosudnog ispita.
 Kandidate koji će ponovo polažati ispit.

Napomena: Gore navedene informacije od strane kandidata moraju biti tačne, jasne i dobro čitljive.

Prateća dokumentacija. Kada se odredi termin polaganja ispita, kandidat mora pre podnošenja prijave pribaviti prateću dokumentaciju, kako se može videti iz priloženog oglasa i obrasca prijave, a radi dokazivanja ispunjenosti uslova iz Zakona. Sva prateća dokumentacija mora biti dostavljena u originalu ili overenoj kopiji.

Dokumentacija o državljanstvu. Dokumentacija koja se tiče ispunjenja ovog uslova se po pravilu dostavlja u formi uverenja o državljanstvu.

Dokumentacija o diplomi/verifikaciji diplome. Dokumentacija koja se tiče ispunjenja ovog uslova se po pravilu dostavlja u formi overene kopije diplome. Dodatno, za pripadnike srpske zajednice, potrebna je verifikacija te diplome, koja se kao takva u ovom oglasu, kao ni u relevantnim propisima, uopšte ne navodi. Zbog toga, kao posebni saveti za verifikaciju se izdvajaju:

- Osnovni preduslov za verifikaciju je izdavanje diplome. Pored diplome, neophodno je da bude izdat i poseban dokument – spisak položenih ispita, čije izdavanje za svrhu verifikacije je besplatno;
- Izdatu diplomu i spisak položenih ispita treba overiti kod notara. Preporučljivo je prethodno proveriti sa notarom da li će overiti ova dokumenta, budući da se u praksi dešava da notari ponekad to odbijaju;
- Sa overenim dokumentima je moguće pokrenuti postupak verifikacije na dva načina - u opštini (ukoliko opština nudi ovu uslugu) ili pred Ministarstvom obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija u Prištini;
- Verifikacija diploma može trajati u praksi i više meseci, te je zbog toga preporučljivo da se taj postupak pokrene čim se izda diploma, kako se ne bi došlo u situaciju da se prekorači rok za prijavu pravosudnog ispita usled čekanja na verifikaciju.
- Trenutno se verifikacija diploma koje izdaje Univerzitet u Severnoj Mitrovici vrši preko opština Gračanica i Ranilug, dok je online forma za predaju zahteva za verifikaciju diploma u izradi i ona će svakako olakšati ovaj postupak.

Dokumentacija o iskustvu. Preostali deo prateće dokumentacije zavisi od toga gde je kandidat stekao zahtevano iskustvo odnosno pripravnički staž, i može uključivati formalnosti pred različitim institucijama

poput Advokatske komore, kao i dodatnu overu dokumenata kod notara. Ovde treba napomenuti da je nepohodan uslov da radno iskustvo bude zavedeno, odnosno da je pripravnički ili radni staž prijavljen, bez obzira da li se obavlja u pravosudnim institucijama, advokatskim kancelarijama, privatnim firmama ili nevladinim organizacijama. Obično uverenje od poslodavca nije dovoljno ukoliko isti nije prijavio pripravnika odnosno zaposlenog.

Priprema

Saveti za pripremu su relativno jednostavni, budući da je sama priprema krajnje individualna– trudite se da se ne opteretite sa previše izvora za pripremu. Svakako pođite od pravnih izvora iz Administrativnog uputstva (pogledati prvi odeljak), pa to nadogradite nekim od priručnika iz narednog odeljka. Zavisno od vašeg iskustva, potrudite se da se upoznate sa praksom, koja je od ključnog značaja za polaganje pismenog dela, a polazeći od toga šta se na pismenom delu ispituje (pogledati prvi odeljak). U tom smislu, na kraju ovog priručnika su u priloženi neki primeri zadataka i akata koji vam u tome mogu pomoći, ali je preporučljivo da pribavite još, u čemu vam takođe mogu pomoći neki od izvora pripreme navedenih u narednom odeljku. Često je kandidatima koji nemaju praktičnog iskustva sa primenom procesnog prava korisno da posećuju suđenja, ali u kontekstu upotrebe službenog jezika na Kosovu za pripadnike srpske zajednice to ima upotrebnu vrednost samo za suđenja koja se vode na srpskom jeziku.

Takodje, autori ovog priručnika predlažu rad u grupama u kojima se dele znanje i iskustva, a od posebne pomoći mogu biti obuke koje organizuju nevladine organizacije (npr. NVO ACDC) ili međunarodne organizacije i misije na Kosovu, kao što je slučaj sa OEBS Misijom na Kosovu. U tom smislu, razmena iskustava sa mladim advokatima koji su položili pravosudni ispit je od posebne važnosti, kao i konsultacije sa mladim advokatima i sudijama u smislu pripreme za polaganje praktičnog, tj. Pisanog dela ispita.⁵

Polaganje

Saveti za polaganje. U ovom delu, jedini savet koji možemo dati je da se kandidat kreće u granicama propisanog s jedne, kao i u granicama sopstvenih kapaciteta s druge strane. Za pismeni deo, idealno je da odštampa sopstveni kompendijum sa tekstovima relevantnih zakona, što je dozvoljeno članom 16, a u formatu koji kandidatu najviše odgovara. Za usmeni deo, trudite se da budete što pripremljeniji i odmorniji jer ovaj deo ispita može da potraje. U tom smislu, predlažemo temelju pripremu za usmeni deo ispita, koju treba početi na vreme, kao i fokus na učenju sa razumevanjem, uz konsultacije sa drugim kandidatima. Predlažemo i radu grupama u kojima se mogu organizovati simulacije polaganja usmenog dela, kroz propitivanje od strane advokata i drugih pravnim stručnjaka. .

PODSETNIK ZA KANDIDATE:

- **Redovno pratite internet stranicu Ministarstva pravde – deo posvećen pravosudnom ispitu;**
- **Verifikujte svoju diplomu na vreme, ukoliko je to potrebno, odnosno nemojte čekati da se na internet stranici Ministarstva pravde objavi oglas, već uradite to odmah po diplomiranju i izdavanju diplome;**
- **Pribavite dokumentaciju kojom dokazujete vaše iskustvo na vreme.**

⁵ NVO ACDC organizuje obuke za polaganje pravosudnog ispita skoro svake godine, u kojoj učestvuju advokati, sudije i tužioci.

IZVORI

Priručnici

Postoje tri relevantna priručnika koja možemo preporučiti na ovom mestu:

- zvanični priručnik koji je objavljen na internet stranici Ministarstva pravde – delu posvećenom pravosudnom ispitu, iz avgusta 2015. godine. Radi se o klasičnom formatu priručnika za pravosudni ispit, gde se materija prepričava. Ipak, imajte na umu da, s obzirom da je star gotovo deset godina, neophodno je korigovati ga propisima koji su u međuvremenu menjani ili doneti, a polazeći od pravnih izvora iz Administrativnog uputstva (pogledati prvi odeljak);
- Praktično uputstvo za polaganje pravosudnog ispita sa zbirkom zakonskih propisa Asocijacije srpskih pravika Kosova iz 2013. godine, u dve knjige. Ovo je znatno praktičniji priručnik, ali je još stariji od zvaničnog. Ipak, i on može u kombinaciji sa pravnim izvorima iz Administrativnog uputstva biti izuzetno koristan;
- Prethodni priručnik NVO ACDC, dostupan na internet stranici ove NVO, koji se može koristiti u kombinaciji sa ovim, budući da sadrži izuzetno koristan pregled ispitnih pitanja, koja će značajno olakšati upotrebu svih materijala.

Primeri

U pogledu primera, ističe se sledeća publikacija:

- Priručnik za sudije o krivičnom postupku, i Priručnik za sudije u parničnom postupku, oba izdata od strane Kosovskog instituta za pravosuđe 2015. godine. Bez obzira na starost, sadrže vrlo korisne materijale za pripremu pismenog dela. Pored toga, u nedostatku sveobuhvatnog praktikuma, radi se o najreferentnijem materijalu za ovu oblast.

Pristup pravnim izvorima

Pravne izvore iz Administrativnog uputstva navedene u prvom odeljku relevantni kandidat može naći u verzijama na srpskom jeziku na sledeće načine:

- Na internet stranici Skupštine Kosova – ovaj izvor, iako najsveobuhvatniji (pored propisa sadrži i redovno ažuriran pregled svih usvojenih zakona), je dosta nepraktičan, budući da ne sadrži prečišćene verzije relevantnih zakona, već samo pojedinačne originalne verzije, te izmene i dopune;⁶
- Na internet stranici Službenog lista Kosova – za ovaj izvor važi isto što i za Skupštinu;⁷
- Na stranicama resornih ministarstava, gde se (premda ne uvek) mogu naći prečišćene verzije relevantnih zakona;⁸
- Materiju za predmet Međunarodno (privatno i javno) pravo i pravo Evropske unije u najvećem delu možete naći na internet stranicama Evropske unije, Saveta Evrope i UN.

⁶ <http://old.kuvendikosoves.org/?cid=3,191&filter=0>

⁷ <https://gzk.rks-gov.net/default.aspx?index=1>

⁸ <https://md.rks-gov.net/page.aspx?id=3,1>

PRILOG 1 - Primeri zadataka

1.1. Optužnica

Мирјана Д. је запослена као касирка у једној од самоуслуга у улици Краља Петра Првог у Косовској Митровици. У тој самоуслуги дневне пазаре преузима пословођа самоуслуге на крају смене и новац предаје у банку, а понекад директно власнику радње.

25. новембра 2019. године, на почетку поподневне смене пословођа је рекао Мирјани Д. да на крају смене она преузме новац од дневног пазара и однесе га власнику самоуслуге, јер он мора после подне да отпутује за Београд.

Мирјана Д. је поступила по налогу пословође и у 21,00 сати тога дана направила попис дневног пазара, узела новац, ставила га у своју ташну, закључала самоуслугу и пошла према стану власника који живи у згради „Вампируша“ у К.Митровици, непун километар од самоуслуге. Било је хладно и мало људи је било на улици. Док је ходала тротоаром из једног од улаза „Бериљске зграде“ истрчале су две особе и напале је. Један је ухватио за леву руку, а други та десну руку у којој је држала ташну са новцем. Покушали су да јој отму ташну. Мирјана Д. се опирала и није испуштала ташну. Почела је да дозива помоћ. Каиш од ташне је пукао и ташна са новцем је пала на земљу. У том тренутку неколико момака је изашло из суседног кафића и потрчало према Мирјани. Када су то видели, нападачи су побегли, не успевши да узму торбу са новцем.

Мирјана Д. је у полицији изјавила да је препознала једног од нападача и то оног који ју је ухватио за десну руку у којој је држала ташну са новцем. Био је то Милан П. који у близини самоуслуге у којој она ради продаје цигарете на улици. Била је сигурна да је то он.

Милан П. је ухапшен и признао је да је заједно са својим другом Зораном Ј. Напао Мирјану са намером да јој одузму торбу са новцем.

Задатак: саставити текст оптужнице, са следећим подацима: које кривично дело је у питању (није потребно наводити чланове закона), описати начин извршења дела, место и време извршења дела и навести све друге околности овог догађаја за које сматрате да треба да буду садржане у оптужници.

1.2. Optužnica

1. Драган Торбица је по занимању грађевински инжењер и запослен је у Грађевинском предузећу „Грађевинар“ у северној К. Митровици.

2. Тренутно ради као руководиоца два градилишта овог предузећа, једног у северној К. Митровици, а другог у Лепосавићу. У К. Митровици се гради спортска хала, а у Лепосавићу стамбена зграда. Свакодневно путује на релацији К. Митровица – Лепосавић, обилази оба градилишта, контролише динамику и квалитет радова и у сталном је контакту са пословођама и радницима који раде.

3. Врло често је принуђен да у радничким баракама на оба градилишта држи кратке радне састанке са пословођама, зидарима и тесарима, јер је приметио да квалитет радова повремено одступа од стандарда.

4. Од директора предузећа добио је налог да се радови на оба градилишта убрзају, јер је дошло до измене оба уговора о грађењу у том смислу да је за месец дана скраћен рок за завршетак радова, па се објекти морају завршити до 31. маја 2021. године.

4. Око 1. фебруара 2021. године Драган Торбица је осетио здравствене проблеме у виду малаксалости и повишене температуре. Јавио се лекару који га је прегледао и упутио на тестирање на „Ковид-19“. Наредног дана тест је показао да је позитиван на овај вирус. И поред тога што је добио обавештење о резултату теста, Драган Торбица је наставио уобичајено да ради до 6. фебруара 2021. године, обилазио је оба градилишта, организовао састанке са пословођама и радницима, иако се све лошије осећао. Стално је размишљао о скраћеном року за завршетак радова. Дана 6. марта увече, смештен је у КБЦ, са дијагнозом обостране упале плућа, у лошем здравственом стању. На лечењу је провео 20 дана.

5. У периоду времена од 5. до 11. марта 2021. године вирусом „Ковид-19“ заражено је 11 радника ГП „Грађевинар“, 5 у Лепосавићу, а 6 у К. Митровици. Сви су били у вишеструком контакту са Драганом Торбицом. Тројица радника су имала врло тешку клиничку слику и по извештајима лекара након завршеног лечења њихово здравствено стање је било тешко нарушено, са могућим трајним последицама по здравље. Од 1. септембра 2020. године на снази је наредба министарства здравља о обавезној изолацији лица заражених вирусом „Ковид-19“. Сви наведени подаци су прикупљени у истрази. Торбица се бранио да није знао да је заражен.

Задатак: саставити текст оптужнице. Морате користити КЗК И ЗКПК. Мала помоћ на почетку – ради се о кривичном делу из главе XXII КЗК - „Кривична дела против јавног здравља“. Личне податке окривљеног можете написати по личном нахођењу. Оптужница мора да садржи све елементе из члана 244. ЗКПК. Ради лакшег сналажења достављавам примерак оптужнице која је коришћена у току једног ранијег семинара.

1.3. Žalba

Основни суд у Митровици

К.бр. 734/2020

18.03.2021.

М и т р о в и ц а

У ИМЕ НАРОДА

ОСНОВНИ СУД У МИТРОВИЦИ – Опште одељење, судија Марко Марковић, са записничарком Сузаном Илић, у кривичном предмету против окривљеног Зорана Станића из Звечана, због кривичног дела Претња кандидату из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗК, по оптужници Основног тужилаштва у Митровици Кт.бр. 1215/20 од 20.10.2020. године, након одржаног главног претреса, коме су присуствовали ДТ Зорица Пешић, окривљени Зоран Станић и његов бранилац Миле Човић, адвокат из Лепосавића, дана 18.03.2021. године донео је и јавно објавио

П Р Е С У Д У

ОКРИВЉЕНИ Зоран Станић, од оца Гојка и мајке Милене, девојачки Секулић, рођен 21.12.1995. године у селу Брњак, Општина Зубин Поток, сада живи у Звечану, улица Звечанска 56, возач, без сталног запослења, нежењен, завршио средњу машинску школу, слабог имовинског стања, раније осуђиван због кривичног дела Лака телесна повреда, против њега се не води кривични поступак за неко друго дело, брани се са слободе,

КРИВ ЈЕ

ШТО ЈЕ дана 05.09.2020. године око 10,30 часова у Митровици, испред зграде Средње Техничке Школе „Миодраг Петровић.Алас“, у време одржавања гласања на локалним изборима за градоначелника Општине Северна Митровица јавно упутио озбиљну претњу Драгану Јовановићу из Митровице, самосталном кандидату на овим изборима, на тај начин што је у моменту док је оштећени Јовановић излазио из зграде школе након што је обавио гласање, окривљени који је био на тротоару преко пута школе, је узвикнуо: „Драгане срам те било, увек си био кукавица и издајник, ми добро знамо зашто си се кандидовао, скупо ћеш платити због тога, покајаћеш се што си изашао на ове изборе“,

чиме је извршио кривично дело Претња кандидату из члана 208. став 3 у вези става 1. КЗК,

па му суд, на основу чланова 1, 4, 7, 17, 21, 41, 46 и 73 КЗК и чланова 359, 360, 361, 365, 366. и 495. ЗКП,

И З Р И Ч Е

КАЗНУ ЗАТВОРА у трајању од једне године и 3 (три) месеца, коју ће издржати након правноснажности ове пресуде.

Оптужени се обавезује да на име трошкова кривичног поступка плати 100 евра, на име судског паушала 50 евра и 50 евра у фонд за накнаду жртвама кривичних дела, све у року од 15 дана од дана правноснажности ове пресуде.

Оштећени Драган Јовановић се ради остваривања имовинско правног односа упућује на парницу.

УМЕСТО ОБРАЗЛОЖЕЊА

- Наводе из оптужнице су на главном претесу потврдили оштећени Јовановић и још три сведока: Ж. Панић, И. Гаљак и П. Шабани који су били присутни, на месту догађаја. Сви су потврдили да је окривљени Станић изговорио инкриминисане речи и да их је упутио

Јовановићу и да су то добро чули и видели, зато што су били у непосредној близини, сведоци на 5-6 метара од окривљеног, а оштећени на 10-15 метара,

- Окривљени није желе да изнесе одбрану и бранио се ћутањем,
- На основу исказа сведока и оштећеног суд је закључио да је на поуздан начин доказана кривица окривљеног Станића.
- Суд је нашао две отежавајуће околности на страни окривљеног-ранију осуђиваност и пораст ове врсте кривичних дела на подручју ОС у Митровици у време одржавања избора. Олакшавајућа околност – окривљени је млађа особа.

ЗАДАТАК – написати жалбу против ове пресуде. Обавезно користити КЗК и ЗКПК. Кривично дело Претња кандидату спада у Главу XVIII КЗК-кривична дела против изборних права.

PRILOG 2 – Primeri akata

2.1. Primer optužnice

OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO

Kt.br.215/13

11.11.2014. godine

MITROVICA

OSNOVNOM SUDU

MITROVICA

Na osnovu člana 240. stav 1. člana 241. stav 1. i člana 242. stav 1. Zakonika o krivičnom postupku, podižem,

O P T U Ź N I C U

PROTIV: SRĐANA ĐURIĆA, od oca Todora i majke Simone, rođene Leković, rođenog 17.09.1980. godine u Prizrenu, bez stalnog prebivališta, trenutno boravi u Mitrovici završio osnovnu školu i kurs za građevinskog radnika, po zanimanju građevinski radnik, neoženjen, bez dece, lošeg imovinskog stanja, ranije neosudjivan, protiv njega se ne vodi drugi krivični postupak, u pritvoru od 10.06.2014. godine,

ZATO: što je u ranim jutarnjim časovima 10. juna 2014. godine u naselju „Brđani“ u Mitrovici, u radničkoj baraci Građevinskog preduzeća „Ibar“, na svirep i podmukao način lišio života svoju devojkicu Slađanu L. iz Kraljeva, na taj način što je najpre prethodnog dana, 9. juna 2014. godine, u popodnevnom i večernjim časovima u društvu sada pokojne Slađane L. i grupe radnika ovog građevinskog preduzeća popio veću količinu alkohola, nakon čega je, posle ponoći u potpuno pijanom stanju, zajedno sa Slađanom L. otišao u svoju sobu u istoj baraci, pa je kasnije u toku noći svojim kuhinjskim nožem Slađani koja je spavala u istom krevetu sa njim zadao 37 udaraca u telo, od toga 27 u grudima, 7 u vrat, a 3 u stomak, od kojih su najmanje četiri ubodne rane bile smrtonosne jer je žrtva ubodena direktno u srce, pa je od posledica ovih povreda Slađana L. izgubila život,

- čime je učinio krivično delo **Teško ubistvo iz člana 179. tačka 1.4. KZ**,

Zato,

P r e d l a Ź e m

I Da se pred ovim sudom zakaže i održi glavni, javni pretres, na koji treba pozvati:

a) Osnovnog javnog tužioca u Mitrovici,

b) okrivljenog Srđana Đurića koji se nalazi u Centru za pritvor u Mitrovici,

c) svedoke: Sretena Žuja i Moma Čuturu, radnike GP „Ibar“ iz Mitrovice i Biljanu Jovanović iz Leposavića, ulica „24. novembar“ broj 16. i

c) branioca okrivljenog, Miroslava Lisicu, advokata u Mitrovici,

II da se u dokaznom postupku izvedu dokazi saslušanjem predloženih svedoka i okrivljenog Srđana Đurića,

III da se u dokaznom postupku izvedu dokazi čitanjem zapisnika o uviđaju OJT u Mitrovici Kri.br. 22/14 od 10.06.2014. godine, izvoda iz izveštaja o veštačenjima Policijske uprave Sever od 06.10.2014. godine, Službene beleške PS Mitrovica Sever od 12.06.2014. godine i izvoda iz KE na ime okrivljenog Đurića od 17.08.2014. godine,

IV da sud nakon održanog javnog, glavnog pretresa okrivljenog Srđana Đurića oglasi krivim i osudi po zakonu.

O b r a z l o ž e n j e

1. Postojanje krivičnog dela i krivične odgovornosti okrivljenog Srđana Đurića utvrđeno je na osnovu predloženih dokaza.

2. Okrivljeni se u toku predhodnog postupka branio na taj način da je izjavljivao da se ne seća ničega šta se dogodilo 10. juna 2014. godine u ranim jutarnjim časovima i pod kojim okolnostima je Slađana L. izgubila život. Međutim, u toku istrage utvrđeno je činjenično stanje opisano u izreci ove optužnice.

3. Postojeći dokazi potvrđuju da je okrivljeni Srđan Đurić bio u ljubavnoj vezi sa Slađanom L. koja je započeta oko mesec dana pre dana ubistva. Počeli su da žive zajedno i koristili su sobu u baraci za smeštaj radnika GP „Ibar“ u naselju „Brđani“ koju je okrivljeni dobio na korišćenje od ovog preduzeća.

4. Dana 9. juna 2014. godine u popodnevним časovima grupa radnika GP „Ibar“ se okupila u radničkoj baraci na gradilištu u naselju „Brđani“. Počeli su da konzumiraju alkohol, a među njima je bio i okrivljeni Srđan Đurić koji je pio žestoko piće, lozovu rakiju. Oko 22,00 sati pridružila im se Slađana L. koja je takođe konzumirala alkohol.

5. Okrivljeni Đurić je popio veliku količinu alkohola i negde oko ponoći je otišao u svoju sobu, a sa njim je otišla i Slađana L. U toku noći, u za sada neutvrđeno vreme, okrivljeni je uzeo svoj kuhinjski nož, dužine sečiva 16 cm i sada pokojnoj koja je ležala na krevetu pored njega i spavala i bila nemoćna da se brani, zadao 37 udaraca u telo: 27 u grudi, 7 u vrat, a 3 u stomak. Prema obdukcijom nalazu najmanje 4 uboda žrtva je dobila direktno u srce i te povrede su izazvale trenutnu smrt. Rane su duboke 5-15 cm i nanete su primenom fizičke snage, ubadanjem oštrim i šiljatim predmetom koji je duboko prodirao u telo žrtve.

6. Iz izveštaja lekara se utvrđuje da je okrivljeni bolestan od alkoholizma i da je u vreme izvršenja krivičnog dela imao oko 3 promila alkohola u organizmu, a utvrđeno je da je u to vreme njegova sposobnost shvatanja značaja dela i upravljanja svojim postupcima bila smanjena u stepenu do bitno smanjene računljivosti.

7. Ovo činjenično stanje utvrđeno je na osnovu izjave svedoka Sretena Žuje, Mome Čuture i Biljane Jovanović, a takođe i iz izjave samog okrivljenog. Svedoci Žujo i Čutura su potvrdili da su okrivljeni i žrtva bili prisutni u sobi radničke barake u kojoj je grupa radnika konzumirala alkohol. Iz njihovih izjava se utvrđuje da su Slađana L. i okrivljeni živeli zajedno, a takođe i da su te noći zajedno napustili prostoriju u kojoj je konzumiran alkohol. I iz izjave okrivljenog se pouzdano utvrđuje da su on i žrtva živeli zajedno i da su koristili sobu u kojoj se desilo ubistvo. Svedok Biljana Jovanović je takođe potvrdila da je okrivljeni živeo zajedno sa žrtvom u sobi barake, kao i da je ranije imao ispade ljubomore prema Slađani L. i sumnjičio je za neverstvo.

8. Odbrana okrivljenog da se ničega ne seća je protivrečna prikupljenim dokazima i usmerena je na izbegavanje krivične odgovornosti.

9. Ubistvo je bez sumnje bilo svirepo, jer je, zbog načina izvršenja, praćeno jakim fizičkim patnjama žrtve, a takođe je izvršeno i na podmukao način, kada je žrtva spavala i nije imala nikakvu mogućnost da se odbrani.

Javni tužilac

Jovan Jovanović

2.2. Primer žalbe

K.br. 721/2017

OSNOVNI SUD U MITROVICI

Opšte odeljenje

MITROVICA

ZA

APELACIONI SUD

Odeljenje u Mitrovici

MITROVICA

Protiv presude Osnovnog suda u Mitrovici K.br. 721/2017 od 02.07.2020. godine, kao branilac okrivljenog [REDACTED] blagovremeno, na osnovu člana 380. stav 1. ZKP, izjavljujem

Ž A L B U

Zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka,

pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i

odluke o kazni i troškovima postupka

O b r a z l o ž e n j e

1. Navedenom presudom Osnovnog suda u Mitrovici okrivljeni [REDACTED] oglašen je krivim za krivično delo Ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 297. stav 5. PKZK, pa mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 9 (devet) meseci.

2. Ova presuda je doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka i povredu krivičnog zakona, pogrešno utvrđeno činjenično stanje, zbog čega i odluka o kazni i troškovima krivičnog postupka nije pravilna.

a) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka

3. Prvostepena presuda je zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka u smislu člana 384. stav 2. tačka 1. ZKPK, jer je prvostepeni sud nepravilno i na štetu okrivljenog primenio član 361. stav 2. ZKPK, a to je bilo od uticaja na odluku o krivici. Prvostepeni sud nije na pravilan način cenio sve činjenice ovog slučaja, a razlozi o odlučnim činjenicama nisu potpuno jasni.

4. Naime, osnovno pitanje i odlučna činjenica za ovaj krivični predmet je pitanje doprinosa nastanku saobraćajne nezgode od strane učesnika okrivljenog vozača motocikla i sada pokojnog pešaka. Upravo to pitanje je prvostepeni sud rešio na nejasan način, čime je doprineo da i pobijana presuda bude nejasna i manjkava. Tri vrlo važne okolnosti koje bi dale odgovor na pitanja ko je doprineo nastanku saobraćajne nezgode i da li je tačno da su propusti bili obostrani i ako jesu u kojoj srazmeri, sud je propustio da utvrdi na način koji bio bio jasan, a to su:

- brzina kretanja motocikla,
- rastojanje između motocikla i pešaka u momentu kada je motociklista ugledao pešaka na kolovozu i
- proporcija krivice oba učesnika u saobraćajnoj nezgodi.

5. Što se tiče prve okolnosti, sud se oslonio na vrlo problematičan nalaz veštaka saobraćajne struke koji je utvrdio da se motocikl u kritičnom momentu kretao brzinom od 55 kilometara na čas. Drugu važnu okolnost – rastojanje motocikla i pešaka u momentu kada je pešak stupio na kolovoz sud je utvrdio kroz isto tako nejasan, proizvoljan i problematičan nalaz veštaka, našavši da je ono iznosilo 30 m. I treću okolnost, proporciju krivice oba učesnika 70% na strani vozača motocikla, a 30% na strani pešaka sud je utvrdio isto

tako na bazi potpuno proizvoljne izjave veštaka na glavnom pretresu, koja ni na koji način nema utemeljenje u činjenicama ovog slučaja.

6. Kada se tiče navodne brzine kretanja motocikla od 55 km/h sud je našao da je taj nalaz *logičan, opravdan i zasnovan na standardima i prihvatljivim formulama u oblasti saobraćaja...* Ovaj nalaz je sve samo nije logičan i opravdan. Naime, u pismenom nalazu i mišljenju veštak je doslovce napisao, citat str. 4. nalaza, tačka 3.7.: „*nemoguće je utvrditi brzinu kretanja motocikla-vozila u trenutku udarca...*“. Ali odmah posle toga, *na osnovu analize slučaja*“, veštak je utvrdio da je brzina motocikla bila tačno 55 km/h.

7. Isto se odnosi i rastojanje od 30 metara između motocikla i pešaka u trenutku kada je pešak stupio na kolovoz. U tekstu nalaza i mišljenja veštak nije naveo ni jedan podatak na osnovu čega bismo utvrdili kako je došao do ovog podatka. Na glavnom pretresu je na pitanje na osnovu kojih podataka je izračunao da je rastojanje zaista bilo 30 metara veštak je jednostavno rekao, citat: „*to sam utvrdio na osnovu naučnih tabela*“. Izostavio je da objasni koje su to naučne tabele i kako je uz pomoć njih utvrdio rastojanje između dva učesnika u saobraćaju.

8. Takođe, iako u tekstu nalaza i mišljenja o tome nije napisao ni jednu reč, na glavnom pretresu veštak saobraćajne struke je „ne trepnuvši“ rekao da su propusti vozača motocikla sa 70% doprineli nastanku nezgode, a da sa propusti pešaka iznosili 30%. Sve ove konstatacije veštak je izneo, a da pre toga ni dao ni jedan egzaktni podatak koji bi potvrdio da ta procena ima uporište u činjenicama.

9. Dakle, evidentno je da su sve odlučne činjenice ovog slučaja utvrđene od strane prvostepenog suda na bazi veoma manjkavog, nepotpunog i nejasnog nalaza i mišljenja veštaka, zbog čega je pobijana presuda zahvaćena navedenom bitnom povredom odredaba krivičnog postupka.

b) Pogrešno utvrđeno činjenično stanje

10. Činjenično stanje je u pretežnom delu presude pogrešno utvrđeno. Već je objašnjeno da su konstatacije prvostepenog suda o brzini kretanja motocikla, rastojanju između motocikla i pešaka i procentualnoj srazmeri propusta oba učesnika u nezgodi (70% - 30%) date potpuno proizvoljno i netačno. Ni za jedno od najvažnijih pitanja o uzrocima nezgode i propustima učesnika (brzina kretanja, rastojanje itd.) prvostepeni sud nije dao egzaktnu podatke, ili iole prihvatljivo objašnjenje.

11. Kako je moguće da brojni propusti pešaka u ovoj saobraćajnoj situaciji, koje je i sud utvrdio, budu gotovo zanemareni:

- prelazak ulice van pešačkog prelaza,
- potpuno odsustvo pažnje pre kretanja u prelazak ulice,
- izbegavanje da propusti motocikl u pokretu,
- stupanje na kolovoz neposredno pred vozilo u pokretu i
- neodlučan prelazak puta u momentu kada se već nalazio na kolovozu (kretanje napred, nazad...).

12. Na ovaj način sada pokojni pešak je prekršio čitav niz saobraćajnih propisa i to: član 146. stav 3, član 147. stav 1. tačka a), član 147. stav 1. tačka c) Zakona o bezbednosti drumskog saobraćaja. Na drugoj strani okrivljenom vozaču se može staviti na teret jedino famozni član 54. ZOBDS koji na hipotetički način propisuje da *vozač mora voziti takvom brzinom da vozilo može da zaustavi pred svakom preprekom...*

13. Šta je sa činjenicom da su oštećenja na motociklu minorna (jedino je naprsla vetrobranska plastika). Da li to svedoči o brzini od 55 km/č, ili znatno manjoj brzini?

14. Dakle, jedno manjkavo i nejasno saobraćajno veštačenje prvostepeni sud je promovisao u jedinu istinu o tome kako se desila ova saobraćajna nezgoda.

c) Odluka o kazni

15. Kazna zatvora u trajanju od devet meseci je prestroga. Kao prvo, sud je potpuno pogrešno protumačio član 67. stav 4. PKZK na koji se pozvao. Saglasno ovoj normi kazna od najmanje jedne godine se može umanjiti *na tri meseca zatvora, a ne za tri meseca zatvora*, kako smatra prvostepeni sud.

16. jedino što je pravilno našao prvostepeni sud je činjenica da na strani okrivljenog [REDACTED] nema ni jedne otežavajuće okolnosti, a da postoje brojne olakšavajuće okolnosti:

- Ranija, a i neosuđivanost posle ovog događaja,
 - Slučaj se desio pre više od 11 godina,
 - U vreme izvršenja dela okrivljeni je bio mlađi punoletnik, star samo 20 godina,
 - Nije bio pod dejstvom alkohola,
 - Imao je položen vozački ispit „A“ kategorije,
 - Prvo je ukazao pomoć povređenom pešaku,
 - U međuvremenu je zasnovao porodicu, otac je jednog maloletnog deteta,
 - I pešak je znatno doprineo nastanku nezgode,
 - Odnosi između obe porodice nikada nisu bili poremećeni,
 - U pitanju je nehatno delo.
- Iz ovih razloga,

Predlažem

Da Apelacini sud – Odeljenje u Mitrovici uvaži ovu žalbu i presudu Osnovnog suda u Mitrovici – Opšte odeljenje K.br. 721/2017 od 02.07.2020. godine preinači na taj način da:

- da okrivljenom [REDACTED] za krivično delo za koje je optužen bude izrečena uslovna osuda čije je izricanje moguće na osnovu člana 44. stav 1. PKZK, ili član 49. stav 2. KZRK, uz prethodno ublažavanje kazne, što je prvostepeni sud i učinio,
- da mu se izrekne kazna zatvora u trajanju od šest meseci, koja će se primenom člana 44. stav 1. KZRK, uz njegov pristanak zameniti novčanom kaznom, ili
- da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U Mitrovici,

Branilac

08.09.2020. g.

adv. Marko Marković

2.3. Primer žalbe

K.br. 123//2018

OSNOVNI SUD U MITROVICI

Opšte odeljenje

MITROVICA

ZA

APELACIONI SUD

Odeljenje u Mitrovici

MITROVICA

Protiv presude Osnovnog suda u Mitrovici K.br. 123/2018 od 16.12.2020. godine, kao branilac okrivljene M.M. iz Mitrovice blagovremeno, na osnovu člana 380. stav 1. ZKP, izjavljujem

Ž A L B U

Zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka,

povrede krivičnog zakona,

pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i

odluke o kazni i troškovima postupka

O b r a z l o ž e n j e

1. Navedenom presudom Osnovnog suda u Mitrovici okrivljena M.M. oglašen je krivim za krivično delo Zlostavljanje ili napuštanje deteta iz člana 250. stav 1. KZRK, pa joj je izrečena uslovna osuda kojom joj je utvrđena kazna zatvora u trajanju od osam meseci, koja se neće izvršiti ukoliko okrivljena za vreme proveravanja od dve godine ne izvrši drugo krivično delo.

2. Ova presuda je doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka i povredu krivičnog zakona, a činjenično stanje je pogrešno utvrđeno, zbog čega i odluka o kazni i troškovima krivičnog postupka nije pravilna.

b) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka

3. Prvostepena presuda je zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka u smislu člana 384. stav 2. tačka 1. ZKPK, jer je prvostepeni sud nepravilno i na štetu okrivljene primenio član 361. stav 2. ZKPK, a to je bilo od uticaja na odluku o krivici. Prvostepeni sud je propustio da se izjasni na sve odlučne činjenice ovog slučaja, neke nije na pravilan način cenio, a razlozi o odlučnim činjenicama koji su dati u pobijanoj presudi nisu potpuno jasni.

4. Naime, dva osnovna pitanja i odlučne činjenica za ovaj krivični predmet su:

- koji konkretni dokazi potvrđuju nalaz prvostepenog suda da je okrivljena nanela laku telesnu povredu detetu i
- da li okrivljena, kao vaspitačica u vrtiću spada u krug lica koja mogu da izvrše krivično delo Zlostavljanje ili napuštanje deteta iz člana 250. stav 1. KZRK?

5. Odgovor na prvo pitanje je u prvostepenoj presudi iznet na nepotpun i nejasan način, a odgovora na drugo, najvažnije pitanje i odlučnu činjenicu za ovaj krivični slučaj, u presudi nema. Kada se tiče uverenja suda da je okrivljena ošamarila devojčicu, sud se oslanja na iskaze njenih roditelja. Iskazi ostalih svedoka – zaposlenih u obdaništu su zanemareni, sa obrazloženjem da nisu očevici događaja, mada ni roditelji deteta to nisu bili.

c) Povreda krivičnog zakona

6. Prvostepenom presudom povređen je krivični zakon na štetu okrivljene, u smislu člana 385. tačka 1.1. ZKPK, jer delo za koje je oglašena krivim nije krivično delo. Naime, saglasno članu 250. stav 1. KZRK, ovo krivično delo mogu da izvrše četiri kategorije lica:

- a. roditelj deteta,
- b. usvojilac deteta
- c. staralac deteta i
- d. druga lica koja imaju roditeljska ovlašćenja.

7. U konkretnom slučaju okrivljena, kao vaspitačica u dečjem obdaništu, ne spada ni u jednu kategoriju lica koja su nabrojana u članu 250. stav 1. KZRK. Više je nego jasno da ona u ovom slučaju nije ni roditelj, usvojilac, staralac ili neko drugo lice koje bi imalo roditeljsko svojstvo prema detetu za koje se tvrdi da ga je ošamarila. U konkretnom slučaju ona se o detetu starala u okviru radne obaveze koja je imala u obdaništu. To se, ni u kom slučaju, ne može poistovetiti sa starateljstvom kao institutom porodičnog prava, koje se zasniva odlukom nadležnog organa starateljstva. Zbog toga okrivljena nije mogla da izvrši ovo krivično delo za koje je oglašena krivom i osuđena.

d) Pogrešno utvrđeno činjenično stanje

8. Kao što je već rečeno činjenično stanje je pogrešno utvrđeno od strane prvostepenog suda. Iskazi svedoka – zaposlenih u obdaništu su diskvalifikovani sa obrazloženjem da nisu očevici događaja i da su svedočili o onome što se dešavalo nakon događaja. Na drugoj strani, prihvaćeni su iskazi roditelja deteta, „*jer su u bitnim elementima međusobno usaglašeni*“, mada ni oni nisu bili očevici događaja, a takođe su svedočili o onome šta se desilo posle sporne situacije. Na snimcima nadzornih kamera koji se nekoliko puta spominju u obrazloženju presude se takođe ne vidi ništa od spornog događaja, jer su kamere instalirane u hodniku obdaništa, a u prostoriji za boravak dece, gde se sve desilo, ne postoje kamere. I inače haotičan nalaz i mišljenje veštaka medicinske struke se u obrazloženju samo pominje, bez ijedne reči o tome šta je veštak utvrdio.

9. Umesto da se u prvostepenoj presudi iznese ocena svakog dokaza pojedinačno i u vezi ostalim dokazima i da se na osnovu takve ocene izvedu potrebni zaključci, takvi dokazi su samo ovlaš cenjeni (iskazi svedoka), dok su ostali dokazi samo nabrojani, bez analize i ocene (materijalni dokazi i nalaz veštaka). To nije dovoljno da bi moglo da se smatra da je činjenično stanje pravilno utvrđeno i da je uverenje suda o krivici potvrđeno dokazima.

10. Na drugoj strani nalaz suda da je okrivljena navodno „*iskazala bes prema detetu*“ i da je to motiv za izvršenje dela je potpuno netačan i nije potkrepljen ni jednim dokazom. Kao prvo, nije naznačeno na osnovu čega je sud utvrdio da je okrivljena ispoljila ovakvo ponašanje. Kada, gde i na koji način ga je ispoljila prema detetu. To u obrazloženju presude nije navedeno. Svi saslušani svedoci, njih četvoro, koji su radili u istoj ustanovi su saglasno izjavili da je ona imala dobar odnos prema deci, njihovim roditeljima, kolegama na poslu i prema svojim radnim obavezama. Takođe su sva četiri svedoka kazali da nikada nisu kod okrivljene primetili takav način ponašanja, posebno ne prema deci.

d) Odluka o kazni

11. Kada je presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka, povredom krivičnog zakona i zasniva se na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, jasno je da ni odluka o kazni i troškovima krivičnog postupka nije pravilna.

Iz ovih razloga,

Predlažem

Da Apelacini sud – Odeljenje u Mitrovici uvaži ovu žalbu i presudu Osnovnog suda u Mitrovici – Opšte odeljenje K.br. 123/2018 od 16.12.2020. godine, na osnovu člana 364. tačka 1.1. ZKPK, preinači na taj način što će okrivljenu M.M. osloboditi optužbe.

U Mitrovici,

26.01.2021. g.

Branilac

adv. Milan Milanović

